

ՆՈՐԻՆՆ ԵՍԻՐԻ ՕԺՈՒԹՅՈՒՆ ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ

Խ Մ Բ Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն

«ՏԵՐ, ԱՆՍԱՍԱՆ ՊԱՀԻՐ ԳՈՒ ՄԻՇՏ ՔՈ ԻՍԿ ՀԻՄՆԱԾ ՄԱՅՐ ԱՔՈՒ»

մենայն Հայոց վեհափառ Հայրապետի գահակալության շորորդ տարեդարձն է:

Ազգովին նորից խոնարհվում ենք հավերժական Ս. էջմիածնից ծիածանվող լույսի և ներշնչման առաջ: «Լույս առած Լուսավորչեն հայության», այդ լույսը միշտ նառագայթել է հայ հոգիների մեջ: Այսօր էլ նա նառագում է բոլոր հավատացյալների վրա՝ Լուսավորչի արժանավոր հաջորդ Ամենայն Հայոց Հայրապետից:

ԱՆԱՂԱՐՏ եվ ՄԱՔՈՒՐ ՊԱՀԵԼ Ս. էջմիածնից եկած ԼՈՒՅՍԸ, ՆՐԱ ՀԱԶԱՐԱՄՅԱ ՔԱՐԵՐԻՑ ԲԵՈՂ ՆԵՐՇՆՁՈՒՄԸ: Ահա վեհափառ Հայրապետի պատգամը իր գահակալության առթիվ:

Գահակալության տարեդարձի առթիվ ամեն տեղ նորից կատարվել են ավանդական բարեմաղթություններ, հայրապետական մաղթանքներ, և հավատացյալ հայ ժողովուրդը իր սիրտը ընծա է բերել Ս. էջմիածնին և նրա Մեծ Լուսաբարին:

Անցնող չորս տարիների ընթացքում վեհափառ Հայրապետն իր Գահի բարձունքից, իր փարոզներով և կոնդակներով, պատգամներով և կոչերով ջերմացրեց հայ հոգիները, ՍԵՐ քաշիսց ամենքին, ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ փարոզեց և ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆ հայցեց բովանդակ

աշխարհին և մանավանդ «ԴԱՐԵՐ ՇԱՐՈՒՆԱԿ ԱՆԻՐԱՎԱԾ ՄԵՐ ՓՈՔՐ ԱԶԳԻՆ, ՈՐ ՀԱԶԻՎ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՏԱՐԻ Է ԱՀԱ, ՈՐ ԻՐ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻ ՀՈՂԻ ՄԻ ՄԱՍԻ ՎՐԱ ԱԶԱՏ ՇԸՆՉՈՒՄ Է ԵՎ ԻՐ ՀԻՆ ՎԵՐՔԵՐԸ ԲՈՒԺԵԼՈՎ ԿԵՐՏՈՒՄ Է ԻՐ ՆՈՐ ԿՅԱՆՔԸ ԶՄԱՅԼԵԼԻ ԶԵՎԵՐԻ ՄԵՋ, ԽԱՂԱՂ ՈՒ ԱՊԱՀՈՎ:

ԱՄԵՆԱԿԱՂ ՏԵՐ, ԹՈՂ ՄԵՋ ԱՅՍ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆԸ»:

Գահակալության չորս տարիների սրտեռանդն և ոգևորիչ գործունեությունը սրտառույզ գրավականն է այն բանի, որ վեհափառ Հայրապետը նվիրական պարտ է համարել Ս. էջմիածնին բարձրացնել իր պատմական դերին, նվիրական կոչման ու առաքելության մեջ, որպես հայության հավատի, առաքինության և հայրենասիրության ոգեղեն ներշնչարանը:

Անցնող չորս տարիների ընթացքում վեհափառ Հայրապետը միաժամանակ ծավալել է հայրենասիրական խաղաղ գործունեություն: Հայրենասիրությունը իրավ զգացմունք է վեհափառ Հայրապետի մոտ, իսկ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ՝ ԱՆԺԽՏԵԼԻ ԵՎ ՊԱՅՄԱՌ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ: Հայրենասեր է Վազգեն Ա. Ամենայն Հայոց Հայրապետը, որ ապրում է վերածնված Մայր Հայրենիքում և որին խան-

դավառում, ներշնչում է Հայրենիքի շինությունը և հայ ժողովրդի բարօրության շենքի վրա դրված յուրաքանչյուր նոր քար:

Այժմ յուրաքանչյուր հայ մարդու համար պարզ է, որ Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին, մեր Հայրենիքն ու ժողովուրդը կարող են բարգավաճել, զարգանալ ու ամրապնդվել միայն ու միայն խաղաղության պայմաններում: Այսօր խաղաղություն է պետք մեզ և բոլորին: Իսկ ի՞նչ է խաղաղությունը. «ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿՅԱՆՔԻ ՈՒԺԵՐԻ, ԱՌՈՂՋ ԵՎ ՇԻՆԱՐԱՐ ՈՒԺԵՐԻ ՆԵՐԴԱՇՆԱԿ ԳՈՅԱՎԻՃԱԿՆ Է, ԱՐԴԱՐՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ԼՈՒՅՍԻ ՏԱԿ», — գրում է Վեհափառ Հայրապետը:

Հայ ժողովուրդը այսօր հասել է այդ խաղաղության, այդ ցանկալի գոյավիճակին, և Ամենայն Հայոց Հայրապետը սրտեռանդե աղոթում է, հայցում է՝ «ԱՄԵՆԱԿԱՂ ՏԵՐ, ԹՈՂ ՄԵՋ ԱՅՍ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆԸ»:

Վեհափառ Հայրապետի ցանկությունն է, որ հայ ժողովուրդը, որպես հավաքականություն, որպես ժողովուրդ և եկեղեցի, ապրի խաղաղության մեջ, համերաշխության մեջ: Նա այդ խաղաղությունը ցանկանում է բովանդակ հայության, աղոթում է, որ հայ ժողովուրդն ու Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին հաշտ ու խաղաղ ապրեն:

«ԱՄԵՆԱԿԱՂ ՏԵՐ, ԹՈՂ ՄԵՋ ԱՅՍ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆԸ»: Այս նոր աղոթք է, Ամենայն Հայոց Հայրապետի սրտից բխած: Այսօր այնքան ՀԱՅ չենք խնդրում որքան ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆ: Առատ է մեր հացը այսօր, լիքն են մեր սրտերն ու ամբարները, հայ ժողովրդին և Հայ եկեղեցուն խաղաղություն է պետք, որ առանց արցունքի, խաղաղությամբ ուտենք մեր քրտինքով շահված հացը:

Այսօր խաղաղություն է պետք, որպեսզի իրիկնադեմին «անուշ ծուխ բարձրանա» հայ երդիկներին: Խաղաղություն է պետք, որպեսզի բարգավաճի մեր Հայրենիքը: Խաղաղություն է պետք, որպեսզի մեր Հայրենի հողերի վրա մեկտեղվի հայ ժողովուրդը: Խաղաղություն է պետք, որպեսզի Հայ եկեղեցու նավը զեռծ մնա փոթորիկներից, և խաղաղություն է պետք, որպեսզի Վեհափառ Հայրապետը կարողանա շարունակել

իր բնականոն շինարարական գործունեությունը Մայր Աթոռում և Հայ եկեղեցին շարունակի իր նախախնամական դերը հայ հավատացյալ ժողովրդի կյանքում:

«ԱՄԵՆԱԿԱՂ ՏԵՐ, ԹՈՂ ՄԵՋ ԱՅՍ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆԸ»:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի գահակալության տոներն ունեն է Ս. Էջմիածնի, տոնն է Հայ եկեղեցու, տոնն է հայ մշակույթի: Էջմիածնի հետ կապված ամեն մի իրադարձություն խորապես արձագանքել է հայ հավատացյալ ժողովրդի հոգում:

Ամենայն Հայոց Հայրապետի գահակալության տոներն էլ իս, մատնանշվել է միշտ այն դերը, որը կատարել է և շարունակում է կատարել Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին Ամենայն Հայոց Հայրապետի գլխավորությամբ՝ հայ հավատացյալ ժողովրդի կյանքում:

Հայ երախտագետ ժողովուրդը սիրել և մեծարել է իր այն հայրապետներին, որոնք եղել են մեր հավատավոր ժողովրդի բարոյական հասկացողությունների՝ նրա առաքիլության, ազնվության մարմնացումը: Հայ ժողովուրդը սիրել ու հարգել է իր այն անսամիտ, զոհաբերվող հայրապետներին, որոնց սրտում վառ է եղել լուսավորության, գիտության, առաջադիմության ջանք, հայ մշակույթի սերը: Ս. Էջմիածնից՝ են սկիզբ առնում մեր դպրությունը, գիրքն ու գրականությունը, լեզուն ու մատենագրությունը: «Սկիզբն դպրութեան Հայոց, — գրել է Ն դարի մատենագիր Կորյունը, — լինել սկիզբն մեծի գիտութեան Աստուծոյ»: «Քանզի ամենայն անձն յորդորեալ փափաքէր յուսումն հայերէն գիտութեան, որպէս ի խաարէն, յասորի տանջանացն զերծեալք ի լոյս խնդային», — գրել է նույն դարի պատմիչ Ղազար Փարպեցին:

Դարեր շարունակ Ս. Էջմիածինը գլխավորել է մեր ժողովրդի հոգևոր և մշակութային գործունեությունը: Մշակութային այդ գեներով զբաղված հայ ժողովուրդը անցավ իր պատմական ուղին՝ փառափափաք ժողովուրդների շարքում, պանծնով անաղաճ և անալայլ իր ազգային կերպարանքը:

Ս. Էջմիածնի անունը թանկ է եղել յուրաքանչյուր պանդուխտ հայ մարդու համար, որովհետև Ս. Էջմիածնի միջոցով նա կապ-

ված է եղել նաև Հայրենիքին: Այսօր էլ Ս. էջմիածինը Սփյուռքը Մայր Հայրենիքին միացնող հայրենասիրական օղակն է, «հայ հոգիներու կիզման կետը», — ասում է Վեհափառ Հայրապետը այնքան պատկերավոր կերպով:

Ս. էջմիածինը խտացումն է հայ հոգու և աստվածային պարզ և մեղ համար, դարերի պատմությամբ նվիրագործված և խորապես արմատ ձգած հայ ժողովրդի հոգում:

Ս. էջմիածինը հառաքայքում է անխտիր բոլոր հայ հավատացյալ հոգիների համար, նա «ՄԻՇՏ ԿՐԱՇԽՎԻ ՈՒ ԶԻ ՆՎԱԶԻՐ, ԻՆՉՔԱՆ ԲԱՇԽՎԻ ԱՅՆՔԱՆ ԿՇԱՏՆԱ, ԻՆՉՔԱՆ ԼՈՒՅՍ ՍՓՈՒՆ, ԱՅՆՔԱՆ ԿՇՈՂԱ: ԴԱՐԵՐԸ ԿՈՒԳԱՆ, ԴԱՐԵՐԸ ԿԱՆՅՆԻՆ, ԱՆ ԿՐԱՐՁՐԱՆԱ, ԿԼՈՒՍԱՎՈՐԵՆ, ՄԻՇՏ ԿՆԵՐՇՆՉԵՆ, ԿՅԱՆՔ ՏԱԼՈՎ ԿԱՊՐԻ», — գրել է Վեհափառ Հայրապետը:

Հայ մեծանուն վիպասան Պերն Պոռշյանը գրել է. «ՎԱՆՔԵՐԸ ՀԱԶԱՐԱՎՈՐՆԵՐ ԵՆ,

ՄԵՆՔ ԷԼ ՇԱՏ ՈՒՆԵՆՔ ՇԵՆ ՈՒ ԱՎԵՐԱԿ, ԲԱՅՑ ՈՉ ՄԵԿԸ ՀԱՐԱԶԱՏ ՀԱՅԻ ՀԱՄԱՐ ԷՋՄԻԱԾԻՆ ԶԷ. ՍԱ ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿՆՆՏՐՈՆ Է, ԱՅԴ ՏԱՃԱՐԻ ՄԵՋ Է ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ՍԻՐՏԸ. ԻՋՄԱՆ ՏԵՂԸ. ՍԻՐԻՐ ԷՋՄԻԱԾԻՆԸ, ՆԵՐՍ ՄՏԻՐ, ՀԱՄԲՈՒՐԻՐ ԻՋՄԱՆ ՏԵՂԸ ԵՎ ԴՈՒ ՀԱՄԲՈՒՐԱՍ ԿԼԻՆԵՍ ՏԻԵԶԵՐՔԻ ՎՐԱ ՏԱՐԱԳԻՐ ՑՐՎԱՍ ԱՄԲՈՂՋ ԱԶԳԻ. ԱՄԵՆ ՃՇՄԱՐԻՑ ՀԱՅ ՄՏԱՎՈՐ ԱԶՔՈՎ ԷՋՄԻԱԾԻՆ Է ՏԵՍՆՈՒՄ, ԷՋՄԻԱԾԻՆՈՎ Է ՀԱՄԱԿՎԱՍ, ՍԻՐԵՆՔ ՈՒՐԵՄՆ ԷՋՄԻԱԾԻՆԸ, ՈՐ ՄԵՆՔ ԷԼ ԼԻՆԵՆՔ ՀԱՐԱԶԱՏ ՀԱՅ» («Տարագ», 1909 թ., № 6—9, էջ 62):

Արարատի դիմաց, Արարատի նման կանգուն է ու պայծառ հայության սիրտը՝ Իշման սուրբ տեղը, վերածաղկող Հայրենիքի մեջ՝ սիրովը հայ հավատացյալ ժողովրդի և ջանքերովը մեր սիրեցյալ առաքելաշնորհ Վեհափառ Հայրապետի:

ՏԵՐ, ԱՆՍԱՍԱՆ ՊԱՀԻՐ ԴՈՒ ՄԻՇՏ
ԻՍԿ ՀԻՄՆԱՍ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒՆ:

